

ŽENSKÁ HLÍDKA

Počadatelka M. Husová

K. V. Hús.

POLEDNÍ SLZY.

(K 6. červenci.)

Podvětré byl, kvěpdy v moctu květly, mezi nimi nese plovav světlý; letní noci konejšivý van oknem řádkm plynul po šalati, kde v dlan suchou bledou klonil tváří ztýraný velký mistr Jan.

Vlnou jeho proudy prosivélé po klenutém vlnily se čelo, z očí svítit tajupný lesk — Blizek smrti — po té české nivě, bor kde, rečej šumí nadumávě, v tózkém hoi sobě pozastek!

"Jene můj!" ta slova tichá, vělá k uchu Husa náhle doletěla — zdíven, hlavu ochofelou zdvihl; záte blaha z oka jeho trykla a již ruka dobrá, teplá tiskla. Pálce na svých rukou bratrských.

"Jene můj!" dál Pálec šepal sladce, "ukrutek jsem, největší tvůj zradek, zavisťniku odpust', možno-li; chtěl jsem zdupat velkou lásku k tobě, ta však plave v nelepější zdobě — šťasten jsem jen ve tvém okolí."

Vzpomněl si, jak v jízě malé samí sedali jsme věrně nad knihami — stálo vidim oka tvého svít, jako nyní vroučená zírá na mne — a já blůný, že zavisť klamné zde jsem zapfel všechen lidský cit.

Jene můj hle, zebrač těbe prosí za tvůj směv, kapky vlažné rosy na zář hrozný v prsa kužící — ač tvé oko klidné, vroučené svítí! Jene drahý, Pálec závidí ti, ještě nyní — žhoucí hranicí!"

Jan Hus dlouho rukou svoji věrnou k psu tiskl hlavu licoměrnou, z očí vřehých pramen slzý tek. Nad tv slzy slova v duši neni, je v nich láska, velké odpustění, poslední též žhoucí polibek!

JAN HUS.

Rok 1415 má veliký význam v dějinách českého národa, neboť v tom roce byl položen základ k boji proti útlaku tehdejšího Říma za svobodu a práva národa a ve skutečnosti i demokracii světovou nejvyšší oběti, životem Mistra Jana z Husince, a 5-sté a páté výročí připadá na úterý, dne 6. července. Mezi 6. července 1415 a 6. července 1920 v historii národu se odehrály mnohé boje proti útlakům sveřepých vládeř a tyranů a za svobodu svědomí a neodvislosti. Po dvě stě let jméno českého národa bylo postrachem tyranů a slavně znělo v ústech králež v před v dechu svobody a civilizace, jež budila obdiv tehdejšího světa.

Pak nastala proba následkem nesvornosti a dělbelský duch "rozdělení vládní", opanoval a rdoušil český národ po 3 sta roků; duch Husův, jež vypustil na hořící hranici, nedal se udusiti a v osobě presidenta T. G. Masaryka vede český národ v pravdě a ve skutečné svobodě k vyšší úrovni a pokročilosti jiných. V Masarykově jest sloučen duch Husův, Komenského a Jiřího Washingtona. A proto, doufejme, že každý při výročí upálení Mistra Jana Husi sobě připomenie, kam vede "rozdělení vládní" — a že pravda bude jediným žezlem, nímž národ třítímá bude!

Kolik je nás, již věnujeme pozornost 4. červenci a významu ve výročí! Velmi málo! Žijeme v této naší nové vlasti ve svobodě řeči a tisku, bohužel, hledáme v oslavě tohoto významného výročí pro Ameriku, jen radovánky, aniž bychom sobě připomenuli jen poněkud seriousně onoho výročí a významu jeho pro nás přístěhovalce. Prohlášení neodvislosti Spojených Států znamená více, nežli jen veselí, znamená, že máme sobě připomenouti oběti, jež otcové této vlasti přinesli, aby-chom my byli svobodní. 4. července by měl být rozjímáním vlasteneckým a že "věčné bdění, jest cena svobody", a že v míru máme být připraveni k boji za svobodu! Veliká "hurrah" nedělá vlastence, ale myslí člověka ano, a protož připomínáme sobě 4. července po vlastenecké stránce více, nežli v radovánkách

Příspěvky Ženské Útulně v Brně

Dříve oznámeno	464.30
Pauli Františka Hauslerová, Herriek, So. Dak., k účelú památky Mistra Jana Husa	2.00
Pauli Milostina Burešová z Omahy, k účelú památky Mistra Jana Husa	2.00
Celkem	468.30

Františka Hauslerová, Herriek, So. Dak., dne 14. června 1920.

KU ŠESTÉMU ČERVENCI.

Zašla hvězda v mrak a dým, s touhou zaletěly zraky Tvé tam do dáli, k Čechám milým, sliv v pravdě zůstal jsi jediným.

Proudy let uplynuly v řetězi věku, žeda čestla se ve velkém vzteku, nepodělané nikdy prond joku Tvoji památka, náš statný reku.

Oseň zasete na hrady života zanesl osud v, trpkou cizí pláň, tam daleko na Sibiři dal Čechoslovák za pravdu velkou dáň.

Po staletích vyšla hvězda, setřela se sebe mrak a dým, O reku slavný, po staletích zazvítla Čechám milým.

Jako po vichřici, která vše strhala, když daleko tam hranice zaplála, zaplála, svítila přes celý svět, nadarmo nebyla Tvá velká obět.

Jako reku slavný zavát jsi byl v trpkou cizí pláň, Tak i Čechoslovák na Sibiři za vlast svou dal velkou dáň.

Voda se čestla ve velkém vzteku, bila na pravdy pevnou hráz, vyšla jasná hvězda v óvitu Čechům po staletích zas.

O věrním pavně, že vláda osudu se vrátí do rukou Tvých, pravil jeden z synů velkých, když ve vyhnanství prožíval chvíl trpkých.

Vážená paní pořadatelko, prosím vás, buďte tak laskava a, když uznáte za dobré, zařaďte do "Ž. H." moje neumělé verše z dakotských prérí. Šestý červene v době nynější má pro naši starou vlast velký význam. Zo staletí porobý strá se sebe útvarový národ rmut otroctví. Československý národ je jako unavený poutník, jest vysylen a jako ten znanový poutník se opírá o svoji hůl a namáhavě spěchá ku svému cíli. Poutník nese malý raneček na zádech, hlídá jej, jako poklad a poklad v ranečku znanového národa je to dědictví po těch našich hodných předcích, kteří, jako ty jasné hvězdy, svítili vždy na cestu těžce zkoušenému národu.

Milí čtenáři, kolik těch dnešních proroků a různých vůdců by bylo ochotno přinést tak velkou obět za svoje přesvědčení, jako velký Hus a Jeroným. Oni po staletí stáli jako silné duby na straní života českého národa. A tak jako stráž se sesypává dolů do roklí a nebytí stromů, těch ochránců přírody, které svými koky vidie for the common defense, vše sesypalo. Velký silný dub našich velkých mužedníků byl jako silné stromy na straní života těžce zkoušeného národa, kofeny pravdy zapustěné drzely stále tu padající stráž. Semena na stro-mech zrála a vítr je roznášel po drahé české vlasti. A až i prudká vichřice, která najeďnou mnohové, list, semene do vzduchu povznesla a před sebou žene a ne-dbá, kde svoji kofiz zanechá, pu-ští semeno i na cizí pláň. Ach, se-mena zanesla vichřice války na tu cizí pláň. Jak drahým deštěm byla semena zalévána, nežli vzklí-čila, aby přinesla ovoce té velké práce. Tobě, národe čechosloven-ský, národe můj, kde já jsem se narodila, kde mné máti nad ko-lébkou krásné české písne zpíva-la; národe, volám k Tobě, rozvaž raneček, který neseš a pohlédni a uznaj velkou obět těch, kteří svě-tili svoji krví cizí pláň! Uznaj, jakou zahrudou Getsemanu pro-šli, aby svobodu Tobe vydobíli! Uznaj, národe, oběti všech, kteří jako malí mravenčkové v ticho-sti pracovali, pracovali na přání, v hluku a lomozu velkoměsta, pracovali na tichých a útulných farmách ... A jako práce má-lých mravenčků na konce je pře-ve velká, tak i práce naše ku lepšinu bytí národa čechosloven-ského naposledy byla též velká. Šcházely se malé a vělá a velké dary z celého soustáti a jako malé deštěvé kapy utvoři malý pra-mének a pramenky pak prameny a pak řeky, a tak je to s tou mra-

vení prací — naposledy přinese ovoce práce. Když ti velet jedin-ici za svoje přesvědčení umírali, umírali jako Čechové za vše če-skou a umírali za celý národ. Oni nedělili národ na kolik různých stran, jako v době nynější, oni napřed byli Čechové. A ti tam daleko, jako zaváté květy, na ši-bírské pláni umírali též. Čechové neumírali a netrptli jen pro jed-nou stranu, ale pro celý národ. Oni se nedělili na socialisty, socialisti demokraty a mnoho těch různých politických stran. Buďte strážní Čechové a Slováci — ve spojení síla je! Buďte jako strážné stro-my na straní, drtíte kofeny svoje čeství, svaje dědictví po před-cích. Nenechte své dědictví, které bylo již tolikrát tak drazé za-placeno; nenechte to děditví, které bylo již tolikrát na Golgotě utrpení přibito; oh, nenechte je spadnouti do roklí rakaušetví a němečtvi. My, vystřihovalci, ja-ko přesazené květy v novou za-hradu, zapustili jsme kofeny do země nové zahrady. Avšak ta jenná hlina, která se vždy na ko-fenech drží, je to citění, kterým lneme ku vlasti našich otců a ma-tě a našich hodných předků. Mnozí jako zralé žito svoje hlavy sklonili po velké svatě práci ži-vota, spějí v nově zahrade, neboť všude je země Pánc! A mnozí z nás uzzrajeme a až všechny listy z květů opadají v podobě let, ni-kýš snad již nespátíme zem, kte-rá nám též byla drahá. Vidíme v duchu ty milé vesničky a města, ty aleje kolem cest. Vidíme vás v dechu chodit kolem kvetoucího žita, které vydává příjemnou vů-ni, jež je tak milou duši člověka českého. Vidíme v dechu ty zá-hony vonného jetele; slyšíme zpěv skřivánka, který se velebne vzná-ší nad oráčem a jeho práci žehná. A co vše vidím v celé krásě v mo-jí duši, o tom bych musela mno-ho a mnoho psát. Ale chej jen napsati: Važe si dědictví po předcích zděděné; "neděte se, ale spojte se, neboť jen ve spojení sí-la jest!"

KE ČTVRTÉMU ČERVENCI.

Prapore, ty krásný pruhovaný, vívoty hrdinů požehnaný, prapore, vlas jako vlky hravé, za tebu šly naše pluky drahé.

Ameriko, země svobody, kž vždy vlaji tvé krásné prapory. Tvůj prapor jako orel hrđý je — naše hochy vedl do boje!

Kdo tu krásu ve tvůj prapor tkal, byl to, kdo svobodu míval, jako hvězdy na nebi k sobě tulli se, my náš prapor milujem víc a více!

Tam daleko ve Flandrských polích, hrúní amerických žesla se zbroj, tam daleko spějí hrdinové, za svéta svobodu šli v boj.

Vůba ku čtvrtému červenci. — "The people of the United States, in order to form a more perfect union, establish justice, insure domestic tranquility, provide for the common defense, promote the general welfare, and blessing of Liberty to ourselves and our posterity, do ordain and establish this constitution of the United States of America." — Když konstituce byla psána, lid po většině se skládal z farmářů, neboť sám šlechetný otec americké vlasti byl též dobrý farmář, tak jako byl dobrý voják. Ale proto práce se nepsalo "We the farmers", ale psalo se "We the people", což zahrnuje v sobě všecky třídy lidu. A v dnešní době to již asi tak nezní "We the people", dnes se lidé děli na třídy — farmáře, dělníky, uniové organisace, socialisty, I.W.W., na kapitalisty a jejich nádhoně a vše dýše třídním bojem. Musíme se vrátit tam, kde se začíná — "We the people", a ne — my, uniovi dělníci, aneb my farmári anebo kapitalisté. Třídní boj a nená-vist přinese jen chaos v této vel-tré republice. Ti, kteří rozzym-chuji třídní boj, nejsou žádní přá-telé této velké republiky; pak at jsou to dělníci, aneb farmári, nebo kapitalisté anebo politikáři, oni jsou nepřátelé, třeba že by byli oběany americkými.

Čtvrtý července není jenom "dňulaj", jak jej jednoduše nazýváme; čtvrtý července má a musí nám být něčím více. Nebýtí těch, kteří se nezdráhali přinést obět pro lidstvo, ani my bychom byli nedýchali vřehou svobody. Co bylo těch, kteří spěchali do země svobody a zde užívali všech výhod a práv, za které druzí před-

námi dali velkou dáň. A když ná-mi šli bojovat za svobodu světa, nedělili se též na žádné tří-dy, nedělili se ani na farmáře a ani na dělníky a ani na žádnou tředu lidu; oni šli jako občané ko-nati tu velkou svatou povinnost! Šli bojovati za vládu lidu a za ce-lý svět. Jak málo by byli dokázali, kdyby se byli dělili na boji-šti na kolik různých stran, a pak každá skupina bojovala na svou pěst? Byl by je Němece všecky porubal. Život národa je jako velké bojiště, všecky vrstvy ná-roda musí společně pracovati — ale dnes je pravý opak toho. V tom velké bojišti národa jsou sku-piny, a nichž každá má svého je-nerála a tam v Čechách též. Tím třídním bojem se vše jenom zhor-šuje, drahoty přibývá a nespoko-jenosti též, protože je mnoho je-nerálů a velitěľů a každý dává jin-ě rozkazy. Největším neznikem v celé civilizaci světa a Ameriky byla ta velká svatá práce. Pravím — svatá práce, neboť poctivá prá-ce je jako modlitba. Práci rukou všech se modlí dělník, práci ru-čnou svých se modlí rolník, tou svatou práci čtíme toho velkého a dobrotivého Tvárce nejvíce a On pak žehná naši práci.

Mnozí snad se mně vysmějete a řeknete, že žádného Bohožo požehnaním nepotřebujete, že jste si to sami vydělali ... At každý soudí tak, jak za dobré uzná, a však já a můj manžel nepřipu-jeme vše jen sami sobě, ale tomu velkému Tvárce jsme vděční za vše. Vždyť i na tom dollaru, za kterým se tolik mnozí pachtí, tak že zapomínají na vše, co lidstvo králí, tak že při tom chvatu si ani nevšimnou, že na stříbrném dollaru jsou slova "In God we trust". A když lidé se přestanou modliti tou velkou svatou práci, tak se výsledek dostaví. Práci se teď mnoho lidí vyhýbá; mnozí zapomínají, že práce je ten kou-zelný proutek, kterým se otvírají dveře ku samostatnosti. Že práce je naše těšitelka, že práce hojí všecky rány, že práce je jako měkká náruč matky ... Když jsme osudem často tak utvářeni, o bychom si počali bez práce? Sekleli bychom! A tu práce jako milující máti pohladí, poufoká, ukonejší nás jako nemocné dleko. V práci svatě najdeme náhradu, neboť at pracujeme kdekoliv, tu vždy pracujeme pro jiné a ne jen sami pro sebe. Jeden bez druhého se neobejdeme a sami vše se sebe též nemáme. Tudíž práci ko-náme to největší dobro, tak velké dobro koná mozolná ruka oráče, jako ruka dělníka. Často obdivujeme nějaký stroj, ale ani si mnohdy nepomysleme, co často energie a přemýšlení a času obě-ovala vynáleze, aby stroj aneb něco podobného zdokonalil. Mohdy za celá léta studii práci svého mozku pak předá všem lidem. Tu je vřnde vidět pozhennání v té sva-té práci ...

V dnešní době si všeho málo vá-žíme, lid se žene jako horká láv-ina přese všecko jen za peníze. Mnozí však si chtějí opatřit pení-ze i bez práce a vykořisťují své bližní. Jim je jenom heslo "In dollar we trust". Heslo "In God we trust" pro ně nemá žádného významu, ale když naše pouč-skou, tu seobem nic s tohoto svě-ta nebereme. "Jenom "In God we trust" to s námi jde až za hrob. Musíme si všichni oddech-nouti v tom dnešním chaosu a ne-měčtvi vše jen na peníze. Vše se též za peníze nedá koupiti, i kdy-bychom je třeba na buše měřili. Dollar se též asi brzy bude zdáti tak velkým, jako kolo u vozu, ne-bor již teď není možná si na ban-ku vypůjčiti dost malou částku. Jako mému manželé odepel bank-ové pňjeku 25 dollarů. Je přý "money is tight". Tak asi pak mnohly na dollar lépe pohlédne a všimne si těch slov "In God we trust", a bude více šetřiti a ne-bude dollars rozhazovati, jako v době přítomné. Manželé sdělili syn souseďa, že jeho otec, který vlastní v městě "Pool hall", vy-dělá přý až \$150-\$200 denně. To je též vidět část té drahoty, na kterou mnozí tak laji.

Prapore, ty krásný pruhovaný, vívoty hrdinů požehnaný, prapore, vlas jako vlky hravé, za tebu šly naše pluky drahé. Ameriko, země svobody, kž vždy vlaji tvé krásné prapory. Tvůj prapor jako orel hrđý je — naše hochy vedl do boje! Kdo tu krásu ve tvůj prapor tkal, byl to, kdo svobodu míval, jako hvězdy na nebi k sobě tulli se, my náš prapor milujem víc a více! Tam daleko ve Flandrských polích, hrúní amerických žesla se zbroj, tam daleko spějí hrdinové, za svéta svobodu šli v boj.

Vůba ku čtvrtému červenci. — "The people of the United States, in order to form a more perfect union, establish justice, insure domestic tranquility, provide for the common defense, promote the general welfare, and blessing of Liberty to ourselves and our posterity, do ordain and establish this constitution of the United States of America." — Když konstituce byla psána, lid po většině se skládal z farmářů, neboť sám šlechetný otec americké vlasti byl též dobrý farmář, tak jako byl dobrý voják. Ale proto práce se nepsalo "We the farmers", ale psalo se "We the people", což zahrnuje v sobě všecky třídy lidu. A v dnešní době to již asi tak nezní "We the people", dnes se lidé děli na třídy — farmáře, dělníky, uniové organisace, socialisty, I.W.W., na kapitalisty a jejich nádhoně a vše dýše třídním bojem. Musíme se vrátit tam, kde se začíná — "We the people", a ne — my, uniovi dělníci, aneb my farmári anebo kapitalisté. Třídní boj a nená-vist přinese jen chaos v této vel-tré republice. Ti, kteří rozzym-chuji třídní boj, nejsou žádní přá-telé této velké republiky; pak at jsou to dělníci, aneb farmári, nebo kapitalisté anebo politikáři, oni jsou nepřátelé, třeba že by byli oběany americkými.

Čtvrtý července není jenom "dňulaj", jak jej jednoduše nazýváme; čtvrtý července má a musí nám být něčím více. Nebýtí těch, kteří se nezdráhali přinést obět pro lidstvo, ani my bychom byli nedýchali vřehou svobody. Co bylo těch, kteří spěchali do země svobody a zde užívali všech výhod a práv, za které druzí před-

Naše Beseda

DOPISY ZE STARÉ VLASTI.

Praha, Čechy. Dne 3. června 1920.

Čtená redakce a milí čtenáři, slibil jsem, že budu pokračovat v šíření svých dojmů z cesty do zámoří. Předělý svůj dopis psal jsem ještě během plavby, když loď naše blížila se ku břehům Francie. Přistáli jsme v přístavním městě Cherbourg, kde dne 29. května jsme na pevninu vystoupili, když nás byli v menší lo-ďi k břehu dopravili; parolod Mauretania má příliš hluboký ponor a nemůže tudíž blíže břehu za-kotviti. Na břehu již na nás če-kaly české vlaky, že ale jsme měli listky zaplacené až do Paří-že, museli jsme vsednouti do francouzských vlaků, což ovšem naše lidi valně netěšilo. Za námi však plula jiná loď, s další výpra-vou Sokolů, tak druhé vlaky po-čkaly na tyto vyletníky. Přes Francii se nám to jeho dosti pě-kně. Krajina jest rozdílná, většínou jsme viděli zahrady, louky a pastviny, na kterých se dosti vel-ká stáda dobytka pásala. Poli o-bilím osetých bylo celkem málo vidět, kde ale obilí bylo, vyhlíže-lo dosti pěkně. Lítoval jsem, že jsme se nemohli déle zdržeti v Paříži, kterou jsme jeli v noci, tak že nám nebylo možným mno-ho toho spatřiti. Poloha krajín, kterými náš vlak ve Francii pro-jížděl, byla vřitnou a stavby ně-keré jsou již značně sešlé. Cestou přes Švýcarsko naskytila se nám rozkošná podivná, neboť jsou tam krásné borovýmí lesy porost-lé hory, na jejich temenech leželo dosti sněhu. V zahradách na stro-mech již se červenalý dozrálé třesně. V Curychu, hlavním mě-stě Švýcar, přenocovali jsme do rána. Město jest vskutku krásné a lid vesměs vřidný. Ježto Švýca-ry byly války ústřeny, oplývají tudíž všelikými prostředky a i po-hodlím. Krásné vřitavnosti a na-prostá čistota v tomto městě vábí sem množství cizinců, ovšem bo-háčů. Z Curychu jsme jeli přes Tyroly a Rakousko, kde bylo lze pozorovati dosti bídy, jinak ale mají tam velmi slibnou výhledku na dobrou úrodu, kterou věru bu-dou nutně potřebovat. Spatřil jsem tu a tam celé vlaky naplně-né dětmi, jež byly jinam ku vří-živě dopravovány. U jednoho v-la-ku napařil jsem patnáct vagonů s těmito malými nebožáky. Ó, jak mně srdce zabolalo při spa-tření tolika nevinných sirotečků! Byl jsem nucen vyndati si z kapsy šátek, bych utřel slzy, jež se mně při této příležitosti do očí v-močením pohouti vedraly. Ti ma-lí ubožákové byli vypraveni s ra-nečky na zádech; byla to hrozná, zarmuzející podivná na tu bídu. Člověk, který má jen trochu sou-čtu, musí přikře odsoudit toho původce. Němei v Rakousku pro-hlíželi si nás dosti a kyselým po-činem, ježto se jim ta naše ameri-cká vlajka nelíbí. Z Rakouska přijeli jsme konečně večer do če-ských Budějovic, kde byl shro-mážděn obrovský dav lidu, který nás vítal s hudbou a velkou slá-vou. Na to v 11 hodin v noci vý-jeli jsme ku Praze a na každé sta-nici, kterými vlak náš projížděl, byli jsme davy lidu nadšeně vítá-ni. Ve 3 hodiny ráno, když oční jsme se na poslední stanici před Prahou, byl zvlášť znáročný dav li-du a podle všeho ten lid v mí-stech, kudy náš vlak jel, po celou tu noc ani oka nezamhouřil a o-všem my jsme též nespali. Do Prahy jsme přijeli dne 2. června v 9 hodin ráno a zde čekalo na nás veliké překvapení. Takového uvítání, při takové slávě málo kdo měl příležitost být svědkem. Moje dopisovatelská sehpnost je příliš chabá, aby plně dovedla vy-líčiti tu mocnó hřejivé poeity, jež nás všechny uchvátily v okamžik-u, když jsme kráčeli tou mas-ovou rozradostněným lidu. Spatřil jsem zde lidi plakat, jak byli po-hnuti radostí nad tím, že jsme přijeli je navštívit. — Praha jest bez odporu čarokrásné město a není tudíž ani dost málo se co di-vit, že se nám zde pobý se nad mí-ru zamlouvá. Koupiti lze zde vše-cko, jenom když jsou peníze; ně-co jest na našich penězích levně-ší, nežli u nás v Americe. Pokud se týče stravy, myslím, že jest ob-ctojná. Věra jsme byli v restaura-

